

Udkast

Forslag

til

Lov om etablering af Institut for Flerpartisamarbejde

Kapitel 1

Etablering og formål

§ 1. Med det formål at styrke den danske demokratibistand, herunder særligt støtten til udvikling af politiske partier og flerpartisystemer i udviklingslandene, etableres et Institut for Flerpartisamarbejde.

§ 2. Institut for Flerpartisamarbejde arbejder for opfyldelsen af sit formål ved:

- 1) at støtte partisamarbejde og opbygning af demokratiske partier i udviklingslandene,
- 2) at støtte uafhængige medier, tænketanke og politiske, ikke-statslige organisationer i udviklingslandene, hvis formål er at fremme udvikling af en demokratisk politisk kultur og flerpartisystemer i udviklingslandene,
- 3) at indgå samarbejdsaftaler med lokale partnere i udviklingslandene,
- 4) at samarbejde med internationale flerpartistøtteinstitutioner og andre internationale partnere.

§ 3. Instituttet er en selvejende institution.

Stk. 2. Staten yder et årligt tilskud til instituttets drift og aktiviteter. Det årlige tilskud afholdes over Udenrigsministeriets bistandsbevillinger på finansloven.

§ 4. Instituttet kan i overensstemmelse med sit formål modtage indtægter fra fonde, gaver m.v. og kan drive indtægtsdækket virksomhed og andre tilskudsfinansierede aktiviteter, herunder konsulentbistand og rådgivning, i det omfang dette er foreneligt med varetagelsen af instituttets opgaver.

Kapitel 2

Instituttets ledelse

§ 5. Institut for Flerpartisamarbejde ledes af en bestyrelse, der træffer afgørelse i alle væsentlige spørgsmål om instituttets faglige arbejdsområde, økonomi og forvaltning.

§ 6. Bestyrelsen for Institut for Flerpartisamarbejde består af 15 medlemmer, der udpeges i deres personlige egenskab af udviklingsministeren efter indstilling.

Stk. 2. Fjorten af bestyrelsens medlemmer indstilles af følgende:

- 1) ni medlemmer indstilles af de politiske partier, der på tidspunktet for afgivelse af indstilling er repræsenteret i Folketinget,
- 2) to medlemmer indstilles af Dansk Ungdoms Fællesråd,
- 3) et medlem indstilles af Rektorkollegiet,
- 4) et medlem indstilles af NGO Forum,
- 5) et medlem indstilles af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder,

Stk. 3. Et medlem udpeges direkte af udviklingsministeren.

Stk. 4. Bestyrelsen vælger sin formand af egen midte.

§ 7. Medlemmerne af bestyrelsen udpeges for en fireårig periode og kan genudpeges for yderligere en periode. Derefter kan de først indstilles eller udpeges på ny efter mindst fire års forløb.

Stk. 2. Snarest efter lovens ikrafttræden fastsætter bestyrelsen sin forretningsorden.

Stk. 3. Bestyrelsen kan efter behov nedsætte særlige udvalg.

Stk. 4. De nærmere regler for instituttets virksomhed fastsættes i vedtægter for instituttet.

§ 8. Instituttets daglige ledelse i faglige spørgsmål samt økonomi- og forvaltningsspørgsmål forestås af en direktør, der udnævnes af bestyrelsen efter offentligt opslag.

Kapitel 3

Revision, nedlæggelse, ikrafttræden

§ 9. Instituttets regnskabsår er finansåret. Ved regnskabsårets afslutning udarbejdes et årsregnskab. Regnskabet skal underskrives af bestyrelsen og direktøren.

Stk. 2. Udviklingsministeren fastsætter retningslinjer for udarbejdelsen af instituttets budget og for regnskabsaflæggelsen.

Stk. 3. Rigsrevisor forestår revisionen af instituttets regnskaber, jf. § 2 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

§ 10. Instituttet kan kun nedlægges ved lov.

Stk. 2. I tilfælde af, at instituttet nedlægges som selvejende institution, overgår dets formue til staten.

§ 11. Loven træder i kraft den ...

§ 12. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den danske indsats til støtte for demokrati i verdens fattigste lande har indtil nu primært været fokuseret på inddragelse af civilsamfundet samt tekniske aspekter af demokratistøtte, mens opmærksomheden på mere politiske aspekter som styrkelse af nationale parlamenter og politiske partier har været mindre. Erfaringer viser, at forankring af demokratiet i udviklingslandene nødvendiggør fokus på udviklingen af politiske partier og flerpartisystemer i udviklingslandene.

Formålet med etablering af en institution for flerpartisamarbejde er at fremme den danske demokratibistand i udviklingslandene, herunder særligt støtte til udvikling af en demokratisk kultur og flerpartisystemer i udviklingslandene. Etablering af en institution, som specifikt beskæftiger sig med flerpartisamarbejde, muliggør en mere effektiv implementering og gennemførelse af demokratistøtte i udviklingslandene.

Instituttet skal med fokus på kapacitetsopbygning støtte politiske systemer i udviklingslandene gennem samarbejdsaftaler med lokale partnere om konkrete aktiviteter og ved at indhente inspiration og trække på erfaringer fra allerede etablerede, internationale flerpartistøtteinstitutter.

Forslaget tilsigter at inddrage Folketingets partier i demokratisamarbejdet.

Det nye institut foreslås kaldt **Institut for Flerpartisamarbejde**. Instituttet bliver en selvejende og uafhængig institution. Instituttet vil beskæftige sig med tværpolitiske projekter og projekter med karakter af parti-til-parti støtte (søsterpartistøtte), dvs. samarbejde mellem enkelte politiske partier i Danmark og et eller flere politiske partier i udviklingslandene. De tværpolitiske projekters samarbejdspartnere i udviklingslandene forudses at være en gruppe m.v. af politiske partier, ikke-statslige organisationer, tænketanke, medier m.v. og ikke enkelte politiske partier. Fokus i de tværpolitiske projekter vil være på udvikling af pluralistiske partisystemer.

Instituttets tilskudsmidler forudses ligeligt delt mellem de to forskellige typer projekter, således at 50 % af fondsmidlerne går til tværpolitiske projekter, mens de øvrige 50 % reserveres til projekter med karakter af søsterpartistøtte. Instituttets midler, der anvendes til søsterpartistøtte, fordeles til partier i Folketinget, således at 1/3 fordeles som grundtilskud i lige store portioner til alle partier, og 2/3 fordeles efter mandattal i Folketinget. Midlerne til søsterpartistøtte bevilges af bestyrelsen på basis af konkrete ansøgninger. Ubrugte midler som følge af at et eller flere partier ikke ønsker at starte projekter af denne type, kan efterfølgende søges som en fripulje af alle politiske partier eller indgå i puljen til tværpolitiske projekter.

Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

1. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Instituttet vil modtage offentligt tilskud på de årlige finanslove. Det årlige tilskud til instituttet finansieres under Udenrigsministeriets paragraf på finansloven (§6). Et tilsagn på 75 millioner kr. for 2010-2012 er fastsat på § 06.32.08.50 på finansloven for 2010.

Forslaget skønnes ikke herudover at have økonomiske konsekvenser for det offentlige.

2. Administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for det offentlige.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

4. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Lovforslagets forhold til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

7. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have ligestillingsmæssige konsekvenser.

Samlet vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Forslaget skønnes at medføre en udgift på i alt 75 mio. kr. i perioden 2010-2012.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen	
Ligestillingsmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

Hørte myndigheder m.v.

Et udkast til lovforslaget er sendt i høring til ca. ... myndigheder, organisationer m.v. og gjort tilgængeligt på Udenrigsministeriets hjemmeside og på Høringsportalen.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Det overordnede formål med etablering af Institut for Flerpartisamarbejde er at skabe rammerne for en forstærket dansk indsats til støtte for demokrati i verdens fattigste lande. Institutets fokusområde vil være at fremme demokrati gennem støtte til opbygning af demokratiske partier og flerpartisystemer i udviklingslandene.

Aktiviteterne i instituttets første 3 år forventes at fokusere på en mindre kreds af Danmarks partnerlande, hvor der allerede ydes en dansk bistandsindsats. Hermed sikres, at der fra dansk side allerede er en viden om den politiske kontekst i partnerlandene, samt at der i øvrigt er oparbejdet en bistandsmæssig erfaring med landene. Institutets bestyrelse udvælger partnerlandene.

Til § 2

Til stk. 1

Til nr. 1

Institut for Flerpartisamarbejde har som en af sine væsentligste opgaver at støtte partisamarbejdet i udviklingslandene samt opbygge demokratiske partier i udviklingslandene. Institutets aktiviteter omfatter emner som kvinder og unge i politik, parlamentarisk arbejde, kapacitets- og organisationsopbygning, kampagnetræning, anti-korruption, politikudvikling og udveksling samt valg- og partilovgivning. Institutets vedtægter forudses at beskrive aktiviteterne nærmere, og bestyrelsen vil løbende føre tilsyn med aktiviteterne gennemførelse. Bestyrelsen bør i øvrigt tage højde for udviklingen på området, således at Institutet er i stand til at opstarte nye aktiviteter for at sikre dynamik og aktualitet i dets arbejde.

Til nr. 2

Udvikling af uafhængige medier, tænketanke, og politiske, ikke-statslige organisationer kan understøtte udviklingen af en demokratisk, politisk kultur og flerpartisystemer i udviklingslande. Institutets støtte hertil kan derfor bidrage til det overordnede formål.

Til nr. 3

Instituttet vil etablere et strategisk, bæredygtigt samarbejde med relevante lokale partnere i de udvalgte samarbejdslande både baseret på en efterspørgsel fra disse og de danske partiorganisationers erfaring og kapacitet. Det forudses, at de tværpolitiske samarbejdspartnere i udviklingslandene udgøres af en gruppe m.v. af politiske partier, græsrodsorganisationer, tænketanke, medier, m.v. og ikke enkelte politiske partier. Til gengæld vil de lokale partnere i søsterpartistøtte projekterne være politiske partier. Instituttets støtte forudses at følge Paris-princippet om bistandseffektivitet, og der bør sikres demokratisk ejerskab hos de lokale partnere. Det forudsættes, at der er betydelig risikovillighed fra dansk side i støtten til politiske processer og partier, hvorfor der kræves et langsigtet og strategisk engagement.

Til nr. 4

Instituttet forudses at hente inspiration samt drage nytte af erfaringer fra allerede etablerede flerpartistøtteinstitutioner, som f.eks. Netherlands Institute for Multiparty Democracy, National Democratic Institute, International Institute for Democracy and Electoral Assistance m. fl. Instituttet kan endvidere søge vejledning fra disse til bl.a. at identificere relevante partnerpartier i de udvalgte partnerlande.

Til § 3

Instituttet etableres som en selvejende institution, der på de årlige finanslove modtager tilskud fra staten til dækning af instituttets drift og aktiviteter. Instituttets bestyrelse har det overordnede ansvar for forvaltning af tilskudsmidlerne.

Instituttets drift og projekt- og programsamarbejde finansieres af midler fra bistandsrammen. Det vil være Udenrigsministeriets ansvar at påse, at forvaltning af de udbetalte midler sker i overensstemmelse med gældende retningslinjer for administration af dansk bistand til udviklingslandene. Der forudses indgået en samarbejdsaftale mellem instituttet og Udenrigsministeriet, som indeholder krav til formål, finansiering, budget, ansvar og pligter, rapportering og regnskabsaflæggelse, Udenrigsministeriets tilsyn, misligholdelsesklausul og bestemmelser om opsigelse. Det vil være bestyrelsen, der godkender konkrete projektforslag indenfor instituttets overordnede formål. Prioriteringen inden for de til enhver tid gældende finansielle rammer, jf. de på finansloven årligt bevilgede beløb og andre indtægter, vil endvidere være bestyrelsens ansvar.

Til § 4

Instituttet kan modtage indtægter fra fonde, gaver m.v. og kan udføre indtægtsdækket virksomhed og andre tilskudsfinansierede aktiviteter i henhold til gældende bestemmelser. Der er i loven taget højde for, at instituttet også kan udføre konsulentopgaver, såfremt det er foreneligt med varetagelsen af instituttets kerneopgaver, som er nævnt i lovens § 2. Aftaler om indtægtsgivende aktiviteter forudsættes godkendt af bestyrelsen.

Til § 5

Instituttet ledes af en bestyrelse, der træffer afgørelse i alle væsentlige spørgsmål om instituttets faglige arbejdsområde, økonomi og forvaltning.

Til § 6

Til stk. 1 og 2

Bestyrelsen for Institut for Flerpartisamarbejde består af 15 medlemmer, som skal udpeges af udviklingsministeren efter indstilling fra hhv. de politiske partier, Dansk Ungdoms Fællesråd, Rektorkollegiet, NGO Forum og Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder.

Til stk. 3

Et medlem udpeges direkte af udviklingsministeren. Dette medlem forudsættes at være en international anerkendt ekspert med særlig viden indenfor flerpartisystemer.

Til stk. 4

Bestyrelsen vælger sin formand af egen midte.

Til § 7

Til stk. 1

Ved udpegelse af medlemmer til bestyrelsen vil ligestillingslovens bestemmelser om kønssammensætning ved besættelse af visse bestyrelsesposter i den statslige forvaltning m.v. være gældende.

Til stk. 3

Det overlades til bestyrelsen evt. at nedsætte særlige udvalg og rådgivende fora til støtte for bestyrelsen eller til at skabe en bred faglig og folkelig kontakthede.

Til § 8

Instituttets administrative og faglige ledelse forestås af en direktør, der udnævnes af bestyrelsen. Direktørstillingen besættes efter offentligt opslag. Det forudsættes, at der vil blive tale om en ansættelse for en tidsbegrænset periode.

Instituttet forudsættes indledningsvist at have en stab på 4-5 medarbejdere: dels medarbejdere stillet til rådighed af de deltagende partier i Folketinget f.eks. på rotationsbasis, men finansieret over instituttets budget, og dels internationalt rekrutterede specialister i partistøtte eller støtte til politiske processer. Direktøren ansætter specialisterne.

Til § 9

Til stk. 2

Der lægges vægt på, at udviklingsministeren fastlægger præcise retningslinjer for instituttets budgetlægning, regnskabsaflæggelse og revision.

Til § 11

Loven træder i kraft pr.....